

Sygn. akt: I C 125/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2022 roku

Sąd Rejonowy w Grudziądzu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Stanisław Bryliński
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Klaudia Schoen

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2022 r. w Grudziądzu na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki akcyjnej w T.**

przeciwko (...) **im. dr W. B. w G.**

o zapłatę

- zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 50 144,06 zł (pięćdziesiąt tysięcy sto czterdzieści cztery złote 06/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 3 stycznia 2022 roku do dnia zapłaty;
- oddala powództwo w pozostałej części;
- zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 7 908,00 zł (siedem tysięcy dziewięćset osiem złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 125/22

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 14 października 2021 r. powódka – (...) Spółka akcyjna w T. wniosła przeciwko pozwanemu (...) im. dr. W. B. w G. pozew o zapłatę kwoty 50 144,06 zł wraz z należnymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Powódka domagała się również zasądzenia kosztów postępowania z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. W uzasadnieniu pozwu powódka twierdziła, że pozwem dochodzi od pozwanego zapłaty kwoty tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.

Powódka prowadząca hurtownie farmaceutyczną wskazała, że zawarła z pozwanym szereg umów handlowych na dostawę leków. Ponadto określiła, że wykonała swoje zobowiązanie w terminie, dostarczyła zamówiony towar, a następnie wystawiła i dostarczyła pozwanemu również faktury VAT wystawione w okresie od 02.06.2018 r. – do 21.01.2020 r. za zakupiony towar. Powódka podkreśliła, że pozwany nie kwestionował jakości, ilości ani sposobu dostawy zakupionego towaru. Wskazała, że pozwany nie uregulował płatności

w ustalonym terminie. Wobec tego powódka w dniu 28.02.2021 r. wystawił notę obciążeniową nr (...) z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, wzywając jednocześnie do jej zapłaty. Ostatecznie w związku z brakiem zapłaty, powódka pismem z dnia 22 czerwca 2021 r. wezwała pozwanego do zapłaty. Powódka określiła datą wymagalności roszczenia na 23.03.2021 r.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu swego pisma strona pozwana wskazała, że roszczenie powódki pozostaje nieuzasadnione i winno zostać oddalone. Podniosła, że powód jako podstawę swojego żądania wskazał umowę nr (...), która obowiązywała przez 24 miesiące od dnia jej zawarcia tj. od dnia 12 czerwca 2017 roku. Jednocześnie zaznaczono, że powódka nie wskazała żeby umowa została przedłużona, ani nie powołała żadnych innych podstaw żądania. Tym samym pozwana wskazała, że w jej przekonaniu w zakresie żądania dotyczącego należności związanych z fakturami VAT wystawionymi po dniu 12 czerwca 2019 roku żądanie powódki jest bezpodstawne. Ponadto w zakresie faktur wystawionych na podstawie umowy, pozwany wskazał, że powódka miała wystawiać je w miesiącu, który obejmował wszystkie dostawy zrealizowane w danym miesiącu kalendarzowym (tak § 4 ust. 2 umowy nr (...)). Pozwany podniósł, że jego zdaniem powódka działając wyłącznie z chęci nieuzasadnionego zysku, generował ogromne ilości faktur VAT, do których wystawienia nie była uprawniona. Podsumowując strona pozwana wskazała, że jej zdaniem powódka nie może korzystać z ochrony przewidzianej w przepisie art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych.

Ostatecznie pozwany oświadczył, że w przypadku uznania roszczenia powódki za zasadne, dokonuje potrącenia roszczenia powódki dochodzonego w niniejszym postępowaniu z roszczeniem pozwanego o odszkodowanie z tytułu naruszenia § 4 ust 2 umowy nr (...) z dnia 12 czerwca 2017 roku. Zdaniem pozwanej oba roszczenia zostają potrącone w równej wysokości.

W piśmie procesowym z dnia 30 marca 2022 roku powódka w reakcji na odpowiedź na pozew strony pozwanej wskazała, że wnosi o nieuwzględnienie zarzutów zawartych w jej treści. Jednocześnie określiła, że błędnie wskazała jako podstawę roszczenia umowę, która faktycznie obowiązywała przez 24 miesiące i nie została przedłużona. Powódka podniosła, że załączone do pozwu faktury VAT, wskazane również w notce obciążeniowej nr (...) nie były wystawiane na podstawie umowy nr (...), zgodnie z którą powódka winna wystawiać jedną fakturę zbiorczą w miesiącu. Zdaniem powódki to prowadzi do wniosku, że mogła ona wystawiać faktury do każdego zamówienia złożonego przez pozwanego. Jednocześnie skoro faktury były opłacone w opóźnieniu to zdaniem powódki przysługuje jej rekompensata od każdej dokonanej transakcji handlowej, czyli od każdej faktury sprzedaży z osobna. Powódka tym samym podniosła, że zarzuty pozwanego są bezzasadne i nie zasługują na uwzględnienie. Powódka nie działała sprzecznie z umową, gdyż podstawą świadczenia powódki była każdorazowo zawarta umowa poprzez dokonanie czynności faktycznych takich jak zamówienie złożone przez aptekę, dostawa towaru wraz z fakturą zawierającą istotne elementy umowy tj. oznaczenie towaru, cenę, termin płatności. Tym samym powódka oznajmiła, że w jej przekonaniu konieczne było wystawienie pojedynczej faktury VAT do każdorazowej transakcji handlowej.

Na rozprawie w dniu 9 maja 2022 r. pozwany podniósł zarzut przedawnienia a także, że nie wykazano zasadności faktur (k. 910 akt).

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje.

W ramach łączących strony stosunków gospodarczych powódka wykonała na rzecz pozwanego usługi, za które w okresie od 02.06.2018 r. do 21.01.2020 r. wystawiła faktury VAT, które zostały opłacone w całości, jednak z opóźnieniem. Pozwany regulował należności po upływie wyznaczonego w fakturze terminu płatności.

Faktury, które zostały załączone do pozwu i stanowią podstawę żądania powództwa nie zostały wystawione i zrealizowane w związku z umową nr (...) z dnia 12 czerwca 2017 r. Faktury były wystawiane w ramach zamówień składanych przez aptekę szpitalną, która była prowadzona w zakresie działalności szpitala. Apteka regularnie składała zamówienia na leki. Załączone do pozwu faktury VAT, są wynikiem każdorazowej dostawy towaru na podstawie transakcji handlowej. Faktury zawierają informację, że odbiorcą jest apteka pod solankami, natomiast płatnikiem a zarazem nabywcą jest pozwany szpital.

Pismem z 28 lutego 2021 r. powód wystawił notę obciążeniową nr (...) tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, wzywając jednocześnie pozwanego do jej zapłaty. Ponadto pismem z dnia 22 czerwca 2021 r. powódka wezwała pozwanego do dokonania spłaty istniejącego zadłużenia. Należność nie została uregulowana.

okoliczności niezaprzeczone

oraz dowody:

faktury VAT wraz z potwierdzeniem odbioru oraz dostawy każdej z faktur – k. 15 – 738, 788-853,

przykładowe faktury wystawiane w ramach umowy nr (...) z dnia 12 czerwca 2017 r. – k. 887- 888,

wiadomości e-mail wysyłane pomiędzy stronami, potwierdzające opóźnienie w zapłacie – k. 891-903,

wezwanie do zapłaty pozwanej z dnia 22 czerwca 2021 r. wraz z potwierdzeniem nadania oraz odbioru – k. 752-753,

nota obciążeniowa nr (...) z dnia 28.02.2021 r. – k.754-757,

potwierdzenia uiszczenia płatności – k. 758- 787.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o okoliczności bezsporne, przyznane i dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy a także przesłuchania świadka K. B., głównego księgowego pozwanej spółki. Sąd uznał dokumenty za wiarygodne, ponieważ prawdziwość dokumentów nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony. Wiarygodne okazały się również twierdzenia świadka. Okoliczności sporne zostały dostatecznie wyjaśnione. Strona pozwana nie zaprzeczyła ani otrzymaniu faktury VAT ani wystawieniu not obciążeniowych, czy też tego, że dokonywała płatności z opóźnieniem. Ponadto w trakcie rozprawy w dniu 9 maja 2022 r. strony wskazały, że nie zgłaszają dalszych wniosków (k. 863-875, 909-910).

Z ustalonego stanu faktycznego wynika, że strony pozostawały w stosunkach gospodarczych rozumianych jako transakcje handlowe, do których zastosowanie znajdują przepisy ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych z dnia 8 marca 2013 roku, tj. z dnia 23 marca 2022 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 893).

Zgodnie z brzmieniem art. 10 ust. 1 ww. ustawy „wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o których mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1, przysługuje od dłużnika, bez wezwania, rekompensata za koszty odzyskiwania należności, stanowiąca równowartość kwoty:

1. 40 euro – gdy wartość świadczenia pieniężnego nie przekracza 5000 złotych;
2. 70 euro – gdy wartość świadczenia pieniężnego jest wyższa niż 5000 złotych, ale niższa niż 50 000 złotych;
3. 100 euro – gdy wartość świadczenia pieniężnego jest równa lub wyższa od 50 000 złotych.”

Ponadto zgodnie z art. 8 ust 1 ww. ustawy w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny, wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) wierzyciel spełnił swoje świadczenie;
- 2) wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie.

Pozwany podnosił, że powód nie wykazał zasadności roszczenia w tym wystawionych faktur, kwestionował częstotliwości wystawianych faktur, podniósł ponadto zarzut przedawnienia oraz złożył oświadczenie o potrąceniu.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że zdaniem sądu powódka wykazała, że roszczenie dochodzone pozwem nie jest związane z uprzednio zawartą umową nr (...), która obowiązywała od 12.06.2017 r. przez okres 24 miesięcy i nie została przedłużona. Powódka wykazała, że na podstawie jednorazowych umów dostarczała zamówiony towar wraz z fakturą VAT, w której został wyznaczony termin płatności. Ponadto powódka wykazała, że pozwany nie wywiązywał się z zawartych umów handlowych i nie opłacał należności w wyznaczonym terminie. Powyższe zostało udowodnione fakturami VAT wraz z potwierdzeniem odbioru towaru, potwierdzeniami zapłaty dokonanyymi w opóźnieniu i rozliczeniami płatności wskazanymi w treści wiadomości e-mail. Dokumenty te nie były zakwestionowane przez pozwanego. Zdaniem sądu zasadność faktur została udowodniona. Pozwany przyjmował towar oraz dokonywał płatności.

Na rozprawie w dniu 9 maja 2022 r. świadek K. B. wskazał natomiast, że: „często było tak, że jak umowa wygasła, brakowało leków na rynku, to były wylaniane podmioty, u których jednorazowo lub wielorazowo były zakupywane leki. Być może było tak w przypadku powoda. Dostarczany jest towar, z daną partią towaru, jest przekazywana faktura. Czasami kontrahent nie może zrealizować całości wtedy niejednokrotnie, jak w przepisach vatowskich jest faktura częściowa, a później faktura kończąca. Zależy jak było ustalonez kontrahentem” Powyższe jest natomiast potwierdzeniem na to, że praktyka wystawiania faktur częściowych nie była dla pozwanego rzadkością i była przez niego akceptowana.

Tym samym zdaniem sądu zasadnie było naliczenie rekompensaty za koszty odzyskiwania należności na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych od każdej z wystawionych faktur osobno.

Dodatkowo wskazania wymaga, że aby powód mógł żądać zapłaty należnej rekompensaty wystarczające jest nabycie uprawnienia do odsetek, o których mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1 przedmiotowej ustawy. Nie musi on kierować do dłużnika żadnego wezwania w tym przedmiocie, co jednak uczynił. Co więcej wierzyciel nie musi także wykazywać, jakie poniósł faktyczne koszty odzyskiwania należności, gdyż wspomnianą kwotę można potraktować jako swoistą kwotę gwarantowaną. Przewidziany w art. 10 ust. 1 ww. ustawy środek prawny w postaci możliwości dochodzenia przez wierzyciela rekompensaty za koszty odzyskiwania należności stanowi specyficzny instrument podporządkowany szczególnym celom tak ustawy, jak i implementowanej przez nią dyrektywy (...) w postaci przeciwdziałania nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych. Rekompensata ta stanowi rodzaj zryczałtowanego odszkodowania należnego wierzycielowi.

Przechodząc natomiast do oświadczenia o potrąceniu złożonego przez stronę pozwaną wskazania wymaga, że możliwość takiego rozliczenia dopuszcza art. 498 kodeksu cywilnego, pod warunkiem że przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku (jednorodzaowość świadczeń obu wierzytelności), a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym (zaskarżalność obu wierzytelności). Istnieje też możliwość potrącenia wierzytelności w trakcie postępowania sądowego. Jeżeli sprawa o zapłatę wierzytelności trafiła do sądu, pozwany może zgłosić wobec powoda

zarzut potrącenia. Zgłaszając jednak zarzut potrącenia, pozwany musi pamiętać o wskazaniu warunkujących je przesłanek, tj. dokładnie określić swoją wierzytelność przysługującą mu względem powoda i wykazać jej istnienie, czego jednak pozwany nie zrobił, co czyniło jego oświadczenie nieskutecznym.

Odnosząc się natomiast do zarzutu przedawnienia należy wskazać, że również i ten zarzut okazał się chybyony. Do roszczenia dochodzonego w niniejszym postępowaniu, co do zasady, zastosowanie znajdzie 3-letni termin przedawnienia (art.118 KC) jako do roszczenia związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej. Oznacza to, że w zakresie rekompensat naliczonych w ramach niniejszego powództwa do przedawnienia roszczenia nie doszło.

Zupełnie ubocznie należy jednak wskazać, że w wyniku omyłki sąd wskazał, jako datę liczenia odsetek dzień 3 stycznia 2022 roku, podczas gdy logika oraz analiza akt sprawy prowadzi do tego, że pozew został wniesiony przed tą datą, bo w grudniu 2021 roku, co świadczy o tym, że wraz z wniesieniem pozwu doszło do przerwania biegu przedawnienia (art. 123 § 1 pkt 1 KC).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 10 ust 1 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych z dnia 8 marca 2013 roku, tj. z dnia 23 marca 2022 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 893) , Sąd uwzględnił powództwo w części dotyczącej należności głównej, o czym orzeczono w punkcie 1 orzeczenia.

O odsetkach sąd orzekł na podstawie art. 481 § 2 k.c. uznając, że w razie opóźnienia w zapłacie rekompensaty za koszty odzyskiwania należności wierzyciel może żądać odsetek ustawowych za opóźnienie z tego tytułu. Wbrew wyrażanym odmiennym stanowiskom, akcentującym podobieństwo rekompensaty do kosztów postępowania (zob. M. Wojewoda, W. Robaczyński, Nowa, s. 238, przypis 39), brak jest podstaw do wyłączenia tego uprawnienia wierzyciela, skoro spełnione są wszystkie przesłanki z art. 481 KC. Odmienna interpretacja pozbawiałaby jakiegokolwiek praktycznego znaczenia reguły, zgodnie z którą roszczenie o zapłatę rekompensaty jest natychmiastowo wymagalne („bez wezwania”). Należy jednak podkreślić, że wierzyciel uprawniony jest do żądania jedynie odsetek ustawowych za opóźnienie, nie zaś odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych, skoro opóźnienie dotyczy w tym przypadku nie świadczenia pieniężnego wynikającego z transakcji handlowej, lecz rekompensaty należnej z mocy ustawy (por. P. D., Odsetki, s. 55; P. D., Koszty, s. 36). Dlatego w punkcie 2 oddalono powództwo w części w zakresie żądania odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 3 sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. w całości obciążając nimi pozwanego, który przegrał sprawę w znacznej części. Na koszty poniesione przez powoda składały się: 2508,00 zł tytułem opłaty od pozwu, oraz 5.400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (§ 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych, t.j. Dz. U. 2018, poz. 265 ze zm.).